

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Ydéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— november 8.

(Csunya furfang.) Csunya furfangot ütött agyon tegnap Kossuth és Polónyi. Az iparfejlesztési törvényt tárgyalta a Ház, melyhez a magyar földbirtok mozgósítását igen sürgős feladatának tekintő irány egyik bátor harcosa azt a módosítást ajánlotta, hogy ipari célokra nem csak állami, városi, törvényhatósági és községi ingatlant lehet egyes gyári, mezőgazdasági és erdészeti célokra kisajátítani, de akárkinek a földbirtokát, ha erre fáj a foga valami élelmes célokra. Gyönyörű szabadeivőség, mondhatom! Archimedesi pontot akartak teremteni minden ingatlanon belül, ha megszerzéséhez, a gyáros és bankár urnak guszta támad. Ilyen kis tréfával a tulajdonjog biztonságát szüntetnék meg Magyarországon, holmi darabont-korszakban pedig — a mint a Fejérváry kormány idején tapasztalhattuk — egyszerűen kisajátítanak mindenkinek a házat, a földjét, akinek hazafisága nem sajtíthatók. A furcsa kis pótlék szerzője Eber, szerencsére éber volt a törvényhozás és szerencsésen nyakát szegte az egész furfangnak.

(Szónoki ipar) A Ház ma végre befejezte az iparfejlesztési törvény tárgyalását, csak hogy türethetetlenül hosszú vita után. A szónoki ipar nagymérvű fejlettségéről tett tanubizonyosságot ez a vita. Pedig Hannibal ante portas, Bécs fenekedik előttünk, sürgősek az alkotmány-védelmi biztosítékok,

a mi nélkül könnyen megeshetik, hogy a keservesen huzott és vont iparfejlesztési törvényből sem lehet gállickó. Ha magokat nem türtőztetik, a Ház szónok iparosai, égető szükségé válik a párhuzamos ülések tartása, amelyek alatt az alkotmány váának megvédésére szolgáló intézkedések tétetnek meg. Szónoki panamának illik be a sok beszéd, amely nem éri meg a képviselői napidijakat. Hagyjuk a szónoki mániát — Mániumnak és tanuljunk meg hallgatni a hazáért.

Kassa és Debrecen.

Ott Rákóczy, itt Bocskay.

Hasznosítsuk a délibábot.

— Irta: Gáspár Imre. —

— nov. 8.

Mintegy 7—8 esztendővel ezelőtt impozáns termetű pap állott a régi képviselőház folyosóján, a miniszteri szoba ajtajában. Hőfehér palástja festői redőkben omlott alá daliás termetéről, a kék selyem öv festőien egészítette ki a díszes szerzetesi ruhát. Arcáról vasenergia tükröződött; igazán parancsoló egyéniséget mutatott Takács Menyhért volt, a prémontreiek ujonnan kinevezett prépostja. Wlassich, akkori közoktatási minisztert várta, hogy neki

uj minőségében bemutatkozzék. Wlassich jött, köszönést — amint azt már a helyzet diktálta — nem váltottak, csak a bemutatkozás után kísérte ki Wlassich a prépost főrendet s a tüntető szívélyességgel bucsuzott el vendégétől. Mert — amint később bebizonyult — Takács prépost nemcsak rendkívüli energikus ember, hanem kitűnő diplomata, az egyénisége pedig tele van megnyerő vonásokkal.

Kassa városának különösen nagy protektora s amidőn Kassa Rákóczy és bujdosó társainak hamvait, igazán imponáló kegyelettel s hatalmas áldozatkészséggel fogadta, Takács Menyhért exponálta magát leghatalmasabban az országos jelleget öltött ünnepély sikeréért. A kegyelet napjai elmúltak s ime, élénk lépnek az ünnepély keltette ha gulat mély benyomásának hatását kihasználva, Kassa és az ügyesen szövegető Takács, reklamálva tisztességes okos önzéssel a harmadik egyetemet nem Kassának, hanem a Rákóczyt temető városnak, amelyet szintén csak Kassának neveznek.

A „Budapesti Hirlap“ éppen ma cikkezik a harmadik egyetemről, Debrecen — ahol már számos előföltétele van az egyetem létesítésének, summa pénzt is gyűjtöttek a szép célra — alighogy megemlítve, az új egyetemet csakis Kassa, Pozsony és Szeged falai között tudván elképzelni.

Utolsó udvarló.

Utolsó udvarlója én vagyok!
 Gondolja jól meg asszonyom.
 Harminchat éves lesz maholnap,
 És férje tul a hatvanon.

A szeme alján finom ráncok,
 Hajában itt-ott szürkeség,
 Harminchat éves — s nem boldog,
 És nem volt soha dőre még!

Hivallg vele: Hű volt urához,
 Akit soha nem szeretett,
 De azt nem tudja, ugy-e édes,
 Mért élte át az életet?

Utolsó udvarlója én vagyok,
 Gondolja jól meg, asszonyom
 Ha elkerget, de fogja bánni,
 Ha Ön is tul lesz majd a hatvanon!

Szombatos Elemér.

„AZ ASSZONY“.

(Színmű négy felvonás an. Irta Porzolt Kálmán, A debreceni színházban először adták 1906. nov. 8. án.)

Ez az a darab, amely országunk első színpadán nemrégiben olyan nagy sikert aratott és amelyről a városi lapok hasábkot

irtak össze. Dícsérték kitűnő, a franciákhoz vetekedő technikáját, eredeti felfogását és befejezését és szellemes, gyorsan perdülő dialogjait. Arról azonban, hogy élnek e benne egész emberek következetesen fölépített jellemekkel és hogy hibátlan e a lélektana, — csak nagyon homályosan emlékeztek meg. Nézzük közelebbről. Meséje meglehetősen elcsépelet nyomokon halad. Az udvarló elakarja csábítani képviselő barátjának a feleségét. És már az első felvonás végén annyira halad a hódításban, hogy a nem nagyon védekező feleséget „hosszan megcsókolja.“ A második felvonásban már a feleség el is megy az udvarló lakására és ott a férfi szerelem filozófiájának keresztüztében igen jól érzi magát. Sőt egy igazán eredeti fordulat (a kulcs átadás) következtében ott is marad és elbukik. A harmadik felvonásban is igen érdekes dolgok történnek. A felvonás vége pedig olyan mint egy izgatott kérdőjel, vagy mint egy felhuzott puskaravasz, amely a következőben megoldódik, illetőleg lecsattan. A feleség hűtlensége kitudódik. A szegény becsületlen férj párbajra kényszeríti az udvarlót, de előbb ezeket az erős szavakat vágja az arcába:

— Nem lövünk a levegőbe lyukat. Nekem vér kell! Érted? Vér! Csak a vad természetben van igazság. A társadalem egy nagy hazugság! Aki erősebb, megöli a másikat. Életre-halálra megyünk. A véredre szomjazom. Egyikünket holtan szállítják ki

ebből a szobából. Itt verekszünk. Ketten. Hol senki sem lát. Mint a vadak, mikor a rengeteg sűrűjében viaskodnak a nőstényért.

És most mi történik? A jó kapitány ugyanis a III. ik felvonásban ezeket az axiómáknak látszó ötleteket mondja:

— A becsületlen férj, akit megcsal a felesége, a német drámában lelövi a szeretőt, a francia drámában lelövi az asszonyt, az angolban lelövi mindkettőt, az olaszban ráadásul önmagát is. Az életben azonban élve hagyja mindkettőt s egyszerűen elvállik a feleségétől.

Tehát szívszorogva várjuk a történetdőkét. Ekkor előlép az asszony és lelövi a csábítót és utána megkönnyebbülve, de mégis nagy és mély sóhajtással mondja:

— Megöltém a bűnomet!

Ime ez az az új, meglepő, izgatása érdekes, hatalmasan eredeti befejezés, amely különbözik a jó kapitány által felhozott négy néptáj és az élet hézasságtörő drámáinak befejezéseitől. Nem a férj öli meg a szeretőt, hanem az asszony...

Nem tudjuk elűzni magunktól azt a gondolatot, hogy az okos, a színpadot kitűnően ismerő Porzolt talán ezért az eredeti befejezésért, csattanóért írta meg az egész darabot és hogy nem az utazás, hanem a megérkezés, a cél, a végpont érdekelte.

Debrecenről — mint a boszorkányokról — tehát említés se legyen, mintha nem is léteznék. Erre csak annyit mondunk, hogy úgy kell ennek az elhájosodott, maradi városnak, mely azt hiszi, hogy a sültgalamb (vagy mondjuk inkább: pörkölt malac) magától repül a szájába, azért nem mozdul, vagy pedig szalmalánghoz hasonlít minden nemesebb szándék, amelyet a Basahalmán belül fölvetnek.

Azonban ne forduljunk, (ha csupa jóindulatú haragból is) saját pátriánk ellen és lássuk be, hogy ősi maradiságunkon kívül egyéb okokban is rejlik Debrecen folytonos mellőztetésének oka. A detronizáció emléke kísért máigian Bécsben, mások Debrecennek — újabban ugyan megcsappant — jólétét irigylük tőlünk, akiket pedig e város nemes polgársága kiválóbb bizalmi polcokra emel. Kevés buzgósággal, vagy legföljebb formailag, amugy tessék-lás-sék módjára tolják a város sikerét az ország színe előtt. Mindez hátrányunkra szolgál ugyan, hanem azért semmi sincs elveszve, csinálja meg Debrecen a saját erejéből nem a harmadik, hanem az első protestáns egyetemet.

Ne törődjünk vele, ha a harmadik egyetem Kassán lesz és katolikus szellemű (csak keresztényen és nemzeti lesz az), de legyen a miénk negyedik, de okvetlen legyen meg. Futólag említettük, hogy a debreceni protestáns egyetem ügye párhuzamosan kezelendő a Hortobágy hasznosításának, vagy mondjuk ki: nagy részben való parcellázásának ügyével. A kiknek lelkiükön fekszik a debreceni egyetem, hajtják a Hortobágy kérdésének ügyét előre és előre. **Legyen a romantikus betyár világ pusztítója eme hatalmas kulturális előrelépés területévé. A délibáb is segítsen nekünk és rajzolja élénk a harmadik**

A mellék, a staffage történetétől és annak alakjaitól eltérve most nézzük a három főalakot. A férj becsületes, okos, hivatásának élő, nyugodt, de nem hideg, feleségét nagyon szerető ember, aki minden helyzetben, a feleségével szemben is ura önmagának. Ő a darab legegységesebben, leglogikusabban keresztül vitt jelleme. Már az Udvarlóról és a Feleségről nem mondható ugyanez. Az Asszony oly léha, felületes, könnyevhívó, lelki mélységek nélküli tucatalak, miszerint gondolkodóba kell esnünk a fölött, hogy lehet e egy ilyen közönséges személyt egy finom modern dráma hősnőjévé tenni, aki csak a darab végén egy meglepő tettel csikarja ki az érdeklődést? És ami legfőbb nem tartjuk képesnek arra a tetre, amit elkövet.

Az így jellemzett Asszony soha sem öli meg a szeretőt. És ez lélektani következtetés! Ha erősebbnek, vadabbnak, szenvedélyesebbnek, tragikusabbnak és lelkiileg mélyebbnek ismertük volna a három első felvonásban, úgy a pisztolylövést is igaznak hittük volna. Így azonban a megrázó hatás, az Asszony iránti szánalomérzet nagyon csekély és nem hisszük el, hogy megölte a bűnét. És ez a darab főhibája!

Az udvarló azonban zseniálisan megrajzolt alakja a lelketlen, de okos és ravasz nőcsábítónak. De oly annyira súlyodt az erkölcsi telenség posványába, hogy a darab végén, a nagy pillanatokban való önértékes, nyugodt és erős visszakérésre képtelennak tartjuk. És ez ismét jellemrajzbeli következtetés.

egyetemet. Legyen bennünk annyi erély, hogy az eszmét leszállítsuk hamarosan a föllegek közül és megvalósítsuk idebent, a városban.

Nagy hiba, hogy a Bocskay ünnepek és a szobor leleplezési ünnepélyét helyi jelleggel láttuk el. Kassa Rákóczy szellemét hasznosítja, foglaljuk mi a Bocskay épp ily fényes, nemes szellemét és legyen jelszóvá ez a négy rövid mondat: **Debrecen — egyetemi város. Debrecennek Bocskay egyetemet. A kálvinista Rómából legyen egyetemen magyar Athén. A Hortobágy teremse meg az első protestáns egyetemet.**

Ezenkívül legyünk rajta, hogy nekünk is legyen minél több Takács Menyhértünk. Ev. ref. püspök, katolikus kispüspök, főispán, polgármester, alispán, képviselő fogjanak össze az eszme előmozdítására s a kit választás útján díszes polera emelünk, attól mindenek-fölött követeljük meg, hogy Debrecen egyetem megépítésében egész lélekkel és minden erejéből munkálkodjék közre.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, nov. 8.

A mai ülésen, mely igen szürkének és igen unalmasnak ígérkezett, megint szó volt az erdélyi fapanamistákról, vagy a mint egyik képviselő igen helyesen és találó jellemezte Grödel bárókat: a faharamiákról. Pildner Ferencz szász képviselő személyes kérdésben kért szót az ülés elején és kijelentette, hogy *Simonyi Semadam* Sándor vádjá, hogy Grödelék az erdőüzletek kaposán őt megvesztegették volna — nem igaz. Február elején bemutatkozott neki egy ur, aki Grödel bárónak mondta magát s ma akarta

A levegő, a hang, a stílus, a virágok nélküli szó és mondat fűzés eleven, élettéljes és egészen modern. A színpadi hatásokat teljesen ismerő, okos és szellemes író, de nem egyszersmind igazi, vérbeli költő szől hozzánk ebből a darabból.

A debreceni színház művészgárdája minden tekintetben kitűnő előadásban hozta színre a darabot. Nemes ambíció, igyekezet, készütség és hatalmas, magával ragadó művészet ömlött el a szereplők játéka.

Első sorban említjük fel Lukács Juliskát, akinek talán ma este volt alkalmja először bemutatni a debreceni közönség előtt azt, hogy mit tud. Mert eddig nagyobb szerepben nem láttuk. Ez a szerep végre hozott számára egy olyan diadalmas estét, amelyre még sokáig büszke lehet.

Nem láttuk ugyan Márkus Emiliát ebben a szerepben, de hogy a Lukács Juliska Asszonya áll azon a magaslaton mint a Márkusó, — ezt szinte érezzük. És büszkék vagyunk erre az érzésünkre.

A könnyelmű szelemesség, a rejtett szív, a bukás utáni ideges izgalom, fuldokló és nehezen palástolt lelki vívódások és végre az utolsó jelenet önmaga ellen fordult utalata és a gyilkosság káprázatosan szép jelenetekben tárult élénk a Lukács Juliska lelkén át. Ezt a szerepet nem is játszotta, de átélte.

Az Asszony jellemnév egyes házagait áthidalta, hogy sehol sem éreztünk következtelenséget.

És ez egyszersmind felfogásbeli művé-

őt kapacitálni, hogy a szász hábirák erdeinek megvásárlásánál járjon közbe az érdekezésben. Erre ő kijelentette, hogy az erdők eladásába csak akkor egyezik bele, ha a becsülés előzetesen megtörténik és ha az eladás nyilvános árverésen folyik le. Grödel akkor tizezer koronát ajánlott neki arra az esetre, ha az ő ajánlatát támogatja. Ő kerekén visszautasította ezt, bár szegény ember, de a becsülte drága. Azután nem látta Grödel, a vád tehát, amivel illeték, teljesen alapítatlan.

Az ülést negyed tizenegy órakor nyitotta meg Justh Gyula, aki bemutatatta Spevitz Dusan horvát képviselő levelét, melyben a delegációbeli tagságáról lemond. Tudomásul vették.

Elnök: Jelenti, hogy a Rákóczy-ünnepségek alkalmával a szerb akadémiaák táviratilag üdvözölték őt, mint a Ház elnökét.

Hermann Ferenc a kérvényi bizottság elnöke a betérjeszt a kérvények 8. ik sorjegy-zékét.

Mérey Lajos a pénzügyi bizottság elnöke arról számolt be, hogy a bizottság a külkereskedelmi statisztikáról szóló törvényjavaslatot letárgyalta és a Ház elé terjesztte.

Elnök: A jelentések kinyomatnak és szétosztatnak. Következik az

iparfejlesztésről

szóló törvényjavaslat tárgyasának folytatása.

Nagy György: A 13. szakaszt kívánja módosítani azzal, hogy hazafiatalan üzemek miatt az állami támogatást meg lehet vonni. Ez indítvány megtételére a nemzetiségiek agresszív viselkedése bírta rá. A nemzetiségi igazgatást novelláris uton kell megakadályozni.

Kossuth Ferenc: Az indítványhoz szívesen hozzájárul.

A Ház a módosítást elfogadja.

Mezőssy: A munkások érdekében közeli statisztikai adatok beszerzését kéri.

Kossuth Ferenc: Nem várta, hogy a kereskedelmi minisztériumot, melynek statisztikai téren fáradságot és hatást nem ismerő a munkássága, statisztikai adatok gyűjtésére akarja serkenteni.

A Ház a 10. szakaszt is elfogadta s Mezőssy indítványát elvetette.

A 12. szakasznál **Kossuth Ferenc** elfogadja **Nagy Emil** és **Csizmadia Ferenc** módosítását.

szetének és okosságának is fényes bizonyítéka és ilyen módon a szerző is végtelenül hálás lehet iránta. Rendkívül sok és lelkes tapsot aratott.

Szakács Andorról elég ha annyit mondunk, hogy éppen olyan nemes, következetes, önértékes jellem volt, mint ahogy ezt a szerző kidöndölte.

Ternyei Lajos is igen szépen játszotta a cinikus ötlet udvarló szerepét. Talán egy kissé jobb és szimpatikusabb volt, mint ahogy azt a szerző akarta, de ezt nem rójuk föl hibául. A végjelenetben is a lehető legjobb volt.

Szabó Irma végtelenül kedvesen és poétikusan játszotta a darab egyetlen hőféhér szerepét. A III-ik felvonásbeli gyöngéd, érzelmes jelenete után nagy nyíltszini tapsot kapott **Deésyvel** együtt, aki szintén ügyesen eltalálta a szerep alaphangját. **Bérczi** és **Almásy** jól illeszkedtek a keretbe.

A darab kiállításának pazarul fényes. Az első felvonásbeli világítási effectus is nagyon jól sikerült.

A közönség feszült figyelemmel hallgatta a darabot és igen sokat tapsolt a szereplőknek és a szerzőnek, aki egy express levélben tudatta, hogy a premiáren nem lehetett jelen, de a darab legközelebbi előadására föltétlenül le fog jönni.

Mindent összevetve az erősen modern levegőjű, kitűnő technikával megírt darab itt is nagy sikert aratott.

Szunyogh Barna.

A Ház úgy a 12., mint a 13. szakaszt megszavazta.

Egry Béla jegyző felolvassa a 14. szakaszt.

Wild Ferenc Károly: Módosítást nyújt be, hogy a közszállításoknál a benyújtott számlákat legkésőbb 60 nap alatt ki kell fizetni.

Kossuth Ferenc: A módosítást elfogadja.

Nagy Sándor: A közszállítások kérdésének megoldása nemcsak közgazdasági, hanem szociális kérdés is. Más államokban már törvény útján rendezték a közszállításokat. Londonban csak azoknak a vállalkozóknak engedik meg a közszállításokat, akik munkásaiknak megadják a törvényben előírt munkabérekét és a munkaidőt. Nálunk is törvényileg kellene ezt szabályozni. Hivatkozik a szabadelvű korszakban ekkorait visszafelé. Kívánja, hogy a közszállítások kérdése nálunk is szabályoztassék.

Kossuth Ferenc: Nagy Sándor kitűnt intencióit az ipartörvény revíziójánál tekintetbe fogja venni.

Eber Antal: Módosítást nyújt be, melyet a miniszter elfogad.

Seterényi József: Vácolja a kormány eljárását a közszállításoknál. Hangsúlyozza, hogy a legliberálisabban járnak el és a kauciókat csak addig tartják vissza, míg a kötelezettség effektíva nincs. A közszállításoknál sok derék iparost tett már tönkre a túlléptetés.

A Ház a szakaszt elfogadja.

A szakaszt néhány jelentéktelen módosítással elfogadja a Ház.

A 15. szakaszt Eber Antal aggodalom nélkül ehhez nem járulhat hozzá, mert korlátlan jogkör ad a közigazgatási hatóságoknak az iparosokkal szemben ilyen jogok csak független bíróságokat illehetnek meg. Indítványt nem tesz, de ajánlja szavait megszívlelés végett.

Kossuth Ferenc sem osztja Eber aggodalmait. Veszélyesnek tartaná, ha ebbe a törvénybe még politikai szempontokat is betennének.

A Ház a 15. szakaszt megszavazta.

A 16., 17. és 18. szakaszokat a Ház minden hozzászólás nélkül elfogadja.

Az elnök: A Ház ezzel az írsfejesítésről szóló törvényjavaslatot általánoságban és részleteiben is elfogadta. (Zajos éljenzés és taps. Eljen Kossuth!) Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után.

A Ház a tengeri szabadhajózásról szóló törvényjavaslatot tárgyalja.

(Távirati tudósítás.) Szünet után Gál Sándor előadó részletesen ismertette a tengerhajózási javaslatot. Azt elfogadásra ajánlja.

Janeka Rikárd szólal fel azután. Fiume képviselője hosszasan és szakszerűen foglalkozik a javaslattal. Végül kijelenti, hogy bár az nem tökéletes, de mivel haladást képvisel, azt elfogadja.

Erre a vitát holnapra halasztják és az ülés véget ért.

A főiskolai ifjuság Rákóczy-ünnepélye.

— Saját tudósítónktól. —

november 8.

Lapunk útján már több ízben hírt adtunk arról a nagyszabású és Rákóczy ünnepélyeink sorozatában kétségtelenül kimagasló Rákóczy-ünnepélyről, melyben a főiskola ifjusága óhajt a nagy nemzeti hősek emlékének áldozni. Most kapjuk a meghívót. E meghívók disze a védnökök névsora, melyben az egyház és társadalmunk előkelőségei szerepelnek.

A meghívó szövege a következő:

A debreceni ev. ref. főiskola akadémiai ifjusága a nagy szánúzótték: II. Rákóczy Ferenc, Thököly Imre és Bujdosó társaik hamvainak hazahozatala alkalmából 1906. november 16-án, pénteken délután 5 órakor az „Arany Bika” szálló dísztermében kegyesletes ünnepélyt tart. Védnökök: Hegyemegyi Kiss Áron, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület püspöke, Simonffy Imre, kir. tanácsos, a főiskola helyi gondnoka, Porubszky Jenő, a kir. tábla elnöke, Bakonyi Samu Debrecen sz. kir. város országgyűlési képviselője, Kovács József, Debrecen sz. kir. város polgármestere, Márk Endre, az ügyvédi kamara elnöke, Haendel Vilmos dr., akadémiai rektor, Degenfeld Schomburg József gr. egyházkerületi főgondnok, Veszprémy Zoltán, Debrecen sz. kir. és H. vármegye főispánja, Thaly Kálmán, Debrecen sz. kir. város országgyűlési képviselője, Szabó Kálmán, Debrecen sz. kir. város országgyűlési képviselője, Kovács Gyula, Hajdúvármegye alispánja, Dieszfi József, a tiszántúli ev. ref. egyházkerületi főjegyzője, Erdős József dr., teológiai dékán, Kua Béla dr., jogkari dékán. Rendezőség: Elnökök: Miszti Mihály, főiskolai szenior, Vidovich Ernő, a M. I. O. T. elnöke, Peleskey Sándor, titkár, Tarnóczy Lajos, pénztáros, Oláh Barna, ellenőr.

Műsor: 1. Nyitány. Előadja a Magyar Testvérek zenekara. 2. Az ünnepélyt megnyitja: Miszti Mihály főiskolai szenior. 3. Lukács Juliska, a debreceni színház művésznője szaval. 4. A Rákóczy határon. Lányi Ernőtől. Előadja: A debreceni dalegylet, a MÁV. Egyetértés dalköre, és a főiskolai Énekkar Mácsai Sándor vezetése alatt. 5. Ünnepi beszédet tart Kua Béla dr. jogkari dékán. 6. Kuruc nóták. Zenekíséret mellett éneklé Bay László, a depr. szintársulat tagja. 7. Bujdosó dákók. Dramolatt. Irta Oláh Gábor. 8. „Apotheosis”. Irta és előadja Szávay Gyula. 9. Rákóczi. Melodráma. Irta Oláh Gábor, zenéjét szerző Szoboszlói Kovács Béla. Szavalja Peleskey Sándor, zongorán kíséri Szoboszlói Kovács Béla. 10. Tárogatón kuruc nótákat ad elő Szemes Miklós. 11. A nagy tematés. Pályadíjnyertes óda, írta Vályi Nagy Gusztáv. Szavalja Balla Bertalan. 12. Rákóczi kar. Gróf Zichy Gézáól (a „Nemo” című dalműből). Előadja Ujfaluassy Géza dr. zongorakísérete mellett, a debreceni Dalegylet, a máv. Egyetértés dalkör és a főiskolai Énekkar Mácsai Sándor vezetése alatt. Hely ének: Páholly 8 kor., ülőhely 1-ső rendű 2 kor., II. sod rendű 1 kor., állóhely 50 fillér.

Az állandó választmány ülése.

Megfelebbezett választások.

— Saját tudósítónktól. —

november 8.

Ma délelőtt tizenegy órakor az állandó bíráló választmány Veszprémy Zoltán főispán elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a Csapó, Hatvan és Varga utcai városi bizottsági tagválasztások ellen beadott felebbezések kerültek tárgyalás alá. Az ülésen jelen voltak Vecsey Imre főjegyző mint előadó, Márton Imre, Juhász Ignác, dr. Bacsó Dezső, Komlóssy Arthur és dr. Tüdős János.

A Csapó utcai választást Ferenczy Gyula felebbezte meg, de az igazoló választmány a megválasztott bizottsági tagokat igazoltnak jelentette ki. Ferenczy ezt a határozatot is megfelebbezte, azonban a bíráló választmány helyben hagyta az igazoló választmány határozatát azzal az indoklással, hogy a választást vezető küldöttség nem járhatott el másként mint a hogy eljárta. Felebbező azon állítása pedig, hogy a választói névjegyzék utólag készült volna el, nem felel meg a valóságnak s így az igazoló választmány

határozatát helyben kellett hagyni. Ezután áttértek a Márk Endre által megfelebbezett Hatvan utcai választás tárgyalására.

Majdnem másfél óráig tartott a tanácskozás, de határozatot nem hoztak. Egynegyedkét órakor félbeszakították a tanácskozást, melyet este fél 7 órakor Veszprémy Zoltán főispán lakásán folytattak.

Kilenc órakor ért véget az ülés.

A bíráló választmány azon az alapon, hogy nincs törvényes alap a mandátumok megsemmisítésére, a felebbezést elutasította és az igazoló választmány határozatát indokaival egyetemben helybenhagyja.

Ugyanezen az alapon utasították el a Varga utcai kerületben megejtett városatyaválasztás ügyében beadott felebbezést is.

Rákóczy-estély a Bikában.

A Debreceni-Dalegylet történelmi hangversenye.

— Saját tudósítónktól. —

— nov. 8.

A ma lezajlott Rákóczy-est a Debreceni Dalegylet hervadhatatlan érdemkoszorújába újabb csokrot kötött. Oly nagyszámú és fényes közönséget alig láttunk a Bika dísztermében, mint tegnap este. És ez a közönség nem fogyott ki az ovációkból, melyekkel változatos műsort, annak egyes pontjait és szereplőit honorálta.

Ezzel a fényes estével vezette be különben a Dalegylet Történelmi Hangversenyeinek ez ideig sorozatát. A műsor egyes számai pedig valósággal eleve kihívták a folyton meg-meg ujló tapsvihart.

Rácz Károlyék nyitánya után a dalegylet remekelt „Hej Rákóczy Bercsényi”-jével. Igen szép és megható volt „Rákóczy imádsága”, melyet szintén a dalkör adott elő bámulatraméltó erővel és méltósággal.

Ami ezután következett az meg egyesen a régmúlt, hazaszeretettel, a hazája iránt rajongó honfílelek poézisével telt kuruc világba.

Bugva, siránkozva megszólalt a tárogató és még egyszer kisírta keserveit — Szemes Miklós művészi kezelése által.

Ujrázás, tapsvihar kísérte a műsor e kimagasló számát, mely után gyönyörűen adta elő Rácz Károly zenekara Czinka Panna édes bus nótáját.

Frenetikus tetézést arattak még Nagy András kuruc nótái. Nagy András, mély organuma remekül adta vissza e nóták sötét alaptonusát. A közönség valósággal tombolt, úgy hogy többször meg kellett ismételnie.

Szintén nagy tetszéssel találkozott az a II. József idejéből való gunydal, melyet a dalkör adott tőle megszokott finom izléssel.

A műsor többi számát részint a dalkör, részint Rácz Károly zenekara töltötte be, teljes műélvezetet nyújtva a nagyszámú közönségnek.

Nagy erkölcsi és bizonyára teljes anyagi sikerrel járt ez az estély, mely méltán járul hozzá a Debreceni Dalegylet eddigi érdemeihez.

A műsor után tánc következett. A páratlan sikerű estélynek csak a felkelő nap első sugarai vetettek véget. (p.)

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— nov. 8.

Kassa, lám, milyen furfangos,
Ma Rákóczy névtől hangos.

Holnap megkivánja díjját
Egyetemet oda hívják.

S itt a Basahalmán — belől
A mozgalom — szépen elül.

Egyre csak fogyunk.

— nov. 8.

Csak aki mélyen belát az emberi dolgokba, csak az veszi észre, hogy nálunk nincsen minden rendben: egyre csak fogyunk, a helyett, hogy szaporodnánk.

Vannak megyék, hol ez a fogyás már kétségbeesítő; az erdélyi szász megyék, az oláh vidékek, de a nagy magyar alföld is csak egyre fogy lakosság számában.

A szülők félnek attól a gondolattól, hogy gyermekeik valaha rosszabb sorsba kerülhessenek, a paraszt urat nevel fiából, tehát irítozik a gyermek áldástól.

A művelt osztálybeli férfiak késő nőülnek, mert eleinte kevés a fizetés. azután nagyon sokban nincs sem takarékossági hajlam, sem szerénység, idő előtt embergyüldölké válnak.

A nők sem mennek szívesen férjhez, szeretik a kényelmes életet, a sammittevést, a családi életet nyügnék tekintik.

Az emberiségből a vallásosság is ma holnap teljesen kihál.

A vallásos parasztnak sok gyermeke van, így gondolkodik, valamint a szent életű zsidó is: — Majd gondolkodik a jó isten rólok!

Hát még a kivándorlás minő pusztítást visz véghez nálunk, a népek ezrei hagyják el minden évben az imádott hazát, mert itthon nincs kereset, nem lehet megélni.

A népek munkát kellene adni, ezáltal jóléte is biztosítva lenne, okszerűbben, jobban táplálkoznék s az új nemzedékben is frissebb vér létktetne, kikből a hazának okos, szorgalmas s hasznos fiai válnának.

A csütörtöki felolvasó-est.

november 8.

Tegnap délután tartott meg a csütörtöki felolvasó-esték második óriási siker s a közönség osztatlan elismerése mellett. Mint minden eddigi felolvasó-est, úgy ez is teljes mértékben lekötötte a közönség figyelmét, mely valóságos taps orkánnal adózott a szereplőknek a nyújtott pompás élvezetért.

Adler Lujza urleány rendkívül nagy zenei készségre valló zongorajátéka nyitotta meg az estét, ki az „Oberon“ című operából játszotta el a „Fantasiát“ oly bravúrral, oly kiváló művészi érzéssel s zenei tudással, mely egészen elragadta az estély elegáns s műértő közönségét.

Majd Ersler Jenő szavalta el a „Király mulat“ című színmű egyik magánjelenetét, rendkívül nagy hatással, pompás előadásban.

Ezután Varju János kegyesrendi tanár lépett az emelvényre, ki „A komikum Shakespeare tragédiában“ című mély tanulmányra valló, szellemes s pompás humoros munkáját olvasta fel. Nemcsak e kiváló munka, de az író remek felolvasása mindvégig lekötve tartotta a közönség figyelmét, mely zúgó tapsviharral üdvözölte az igazán remek felolvasásáért.

Ő utána Lónyay Piroska szintársulatunk gyönyörű hangú énekesnője énekelt el Farkas Imre „Párisi történetkét“ oly kedvesen, oly behízelgően, oly hévvel s érzellemmel, hogy a t. közönség nem tudott betelni énekével s folyton tapsolta és kívánta a dalok ismétlését. A művész engedve a közönség óhajának újabb s újabb dalocskák eléneklésével hálálta meg a közönség rokonszenvének eme nem várt megnyilatkozását.

Az estét Than Gyula hírlíró társunk ügyes kis elbeszélése zárta be, ki magas irodalmi színvonalon álló Karakteristicus humoristicus felolvasásban mutatta be a jövő háztartás esetei mizeriáit.

Őt is zajosan megtapsolta s lelkesült közönség, mely ismét egy jól sikerült est kellemes emlékével hagyta el a termet.

* **Rákóczi harangja.** Érdekes dolgot olvasunk a Rákóczy harangról:

„Rákóczi György fejedelem, egy a rakamazi hadjáratban elfoglalt ágyukból, Gyulafehérváron 1636 ban öntetett 50 mázsa harangot ajándékoz a debreceni ref. egyháznak, melyen következő felirások vannak: „In usum Ecclesiae Debrecinensis ex liberalitate illustrissimi domini Georgii Rákóczy, Principis Transilvaniae, Partium regni Hungariae Domini, et Siculorum Comitatus Albae Juliae anno Domini 1636 haec campana fusa est. Hodie si vocem ejus audiveritis, ne obduretis cor vestrum. Psalm. XCV. Georgii Rákóczy D. G. Princeps Transilvaniae Part. Regni Hung. Dnus et sicul Com. Non est currentis neque volentis, sed miserantis Dei. — Lucae XI. Beati qui audiunt verbum Dei et custodiunt illud. Rom. X. Fides ex auditu, auditus autem per verbum Dei. Psalm. 122. Laetatus sum cum dicitur mihi: In domum Domini ibimus. Habak. II. Rom. I. Justus et fide sua vivet. Johan Regnes Tewtopraeus me fudit. 1636. Campana de tuis usibus Peusile pistillum plectrum mihi, mor ego pulsa, Crera complebr, inque aures resorabo patentes, Noctes atque dies properantes metior horas, Cogo hominum coetus, signum do, funera prodo.“

Ezából nyilvánvaló, hogy nem II. Rákóczy Ferenc, hanem édes atyja ajándékozta a debrecenieknak a harangot s így nyerte az a „Rákóczi“ nevet. Nem tudja Krudy Gyula, hogy hallotta e, vagy álmodta a nagy harang történetét. Így állván a dolog, bátran mondhatjuk neki, hogy bizony csak álmodta.

* **Az új koronaőr.** Forgalomba hozták a hírt, hogy a Radvánszky Béla halálával megüresedett koronaőri méltóság már e hó 23-ikán kerül az országgyűlés két házának együttes választása révén betöltésre. — Fővárosi tudósítónk ezzel szemben hiteles forrásból arról értesít bennünket, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. A választás határideje még nincs kitűzve s a koronaőr személyét illetőleg formális megállapodás nem történt. Annyi csupán a tény s ezt már rég tudjuk, hogy Wesselényi Miklós báró jelöltetése komolyan szóban van és valószínű, hogy ő kerül annak idején e díszes közjogi méltóságba.

* **Magánmérnökök szövetségének mozgalma.** A magyar építőipar érdekében a magánmérnökök országos szövetsége kérvénnyel fordult a miniszterhez. Kérvényét megküldötte a polgármesternek is és kívánatos, hogy a megszívlelésre méltó kérelemnek fogantaja lesz. A szövetség ugyanis elakarja érni, hogy ép úgy járjanak el az osztrákokkal, mint azok a magyar építő-vállalkozókkal. Magyar köntösbe bujt osztrák vállalkozó megbízásához ne juthasson. A kiviteli munkákat oly cégek kapják meg, melyeknek tulajdonosai, illetve vezetői, mű-

szaki személyzete, munkásállománya, berendezése magyar.

* **Az Erzsébet-Nőegylet theaestéi.** Itju, de annál buzgóbb nőegyletünk a Szt. Erzsébet egyesület ez évben sem akar a múlt évi eredményteljes munkálkodástól elmaradni. Vasárnap folyó hó 11-én rendezi első theaestélyét a Bika disztermében. A theaestélyek két hetenként megisméllődnek. Hisszük, hogy az unalmas vasárnap délutánokon Debrecen előkelő közönsége szép számmal fog megjelenni a kedves, barátságos theaestélyeken.

* **Adómentes cukor állatetetésre.** A cukoradótörvény végrehajtási utasítása megállapítja, hogy állatetelési célokra cukrot adómentesen mily feltételek mellett lehet kiszolgáltatni. Az ily célokra szolgáló őrlött cukor legalább 50 százalék olajpogácsaliszt-tel, vagy husliszttel denaturálendő s csakis mezőgazdáknak, vagy a gazdasági egyesületeknek szolgáltatandó ki. A pénzügyminiszter újabb rendelete megengedte, hogy az állatetetésre szánt adómentes cukrot 50 százalék arányban buza-, vagy rozskorpával is lehet denaturálni.

* **Hizlalók és gazdák sertésszállás és előlegező részvénytársasága.** Ma alakult meg a jelzett részvénytársaság, a részvényesek óriási érdeklődése mellett, a vármegyeüzem disztermében. Az elnöki széket Wessprémy Zoltán főispán foglalta el. A részvényesek közül jelen voltak: Szávay Gyula, Polgári József, Polgári Bálint, Poppler Pál és Ferenc, ifj. Kertész István, Király Gyula, Horváth József, Szentesi János, Acél Géza, Horváth András, Czeglédy Gyula, ifj. Jóna István, Nagy Lajos dr., ifj. Szakácsi János, Szakácsi József, Bikkfalvi testvérek, Jónás Albert, Lichtschein Dezső, Leitner Dezső, Kánicz Gyula, ifj. Lichtschein Samu, Hegedűs Jenő dr. Bárány Mór, Ernest Vilmos, Rosenfeld Salamon, Kenyeres Károly, Riekl Antal, Nagy Jakab, Gyémánt Samu, Nagy Sándor, Kövy János, Kovács Péter, Szakácsi András, Kövy István, Gál Ferenc, Lakatos Gábor, Nagy Sándor és Debreczeni Lajos. — Az elnök főispán örömmel jelentette, hogy a 150 000 korona alaptőke már túl van jegyezve. Az alakuló közgyűlés dr. Hegedűs Jenőt jegyzővé választotta, a ki rögtön föl is olvasta az alapszabály tervezetét. — Ezután az alapítók kinevezése folytán elnök lett Wessprémy Zoltán főispán, alelnök Szabó Kálmán orsz. képvis. és Nagy Jakab sertéskereskedő. Az igazgatóság következőkből áll: Szentesi János, Nagy Sándor, Király Gyula, Riekl Antal, Polgári Bálint, Nagy Albert, Kövy János, Horváth József. A közgyűlés ezután megválasztotta a felügyelő bizottság tagjait a következők: Acél Géza, Szávay Gyula, Debreceni Lajos, Lichtschein Samu és Kánicz Dezső. Az igazgató tanács tagjai lettek: Kovács Péter, id. Nagy Sándor, Polgári József, Szakácsi András, Horváth András, Szabó Mihály, Lakatos Gábor, Horváth János, Vecsey Zoltán, Móri Ferenc és Poppler Pál. A vállalat legközelebb már megkezdte működését.

* **A debreceni ker. tanári kör f. hó 10 én tartja meg gyűlését.** E gyűlésen, — mely a kollegium kis tanácstermében lesz megtartva, — Tröhle Vilmos dr. és Wietonisz József dr. tanárok fognak tudományos felolvasásokat tartani.

* **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A cs. és kir. 4 ik hadtestparancsnokság pályázatot hirdet kórházi felszerelések: nagymennyiségű vatta, kalikó, fagyapot, organtín, gummi ágybetét és kötszer szállítására. Az írásbeli versenytárgyalás folyó hó december 6 án délelőtt 10 órakor a budapesti hadtest hadbiztosságánál fog tartatni. A hirdetmény teljes szövegében a Budapesti Közlöny f. hó november 7-iki számában jelent meg. — A cs. és kir. közöshadsereg katonai gyógyszerészeti igazgatósága Bécsben versenytárgyalási hirdet az 1907. évben szükséges gyógyszer anyagok szállítására. Írásbeli ajánlatok 1906. december 5 én délelőtt 10 órájára nyújtandók be a nevezett igazga-

tóságához. A pályázat teljes szövegében a „Budapesti Közlöny” folyó hó 8-iki számában jelent meg. — A pénzügyminiszter ur a 4497—893 számú közrendelet módosításaként megengedte, hogy azon eseteken kívül, a midőn marháknak 20 darabot meg nem haladó mennyiségben vagy pedig II. oszt. mellék vámhivatalok által korlátlan mennyiségben elvámolható áruknak behozatala forog szóban, mindazon áruk szóbelileg vallassanak be vámkezelésre, a melyek után fizetendő behozatali vámilleték 60 koronát meg nem halad.

* **Halálozás.** Polgár Keszei József a debreceni polgártársadalom egyik kiváló tagja tegnap meghalt. Temetése ma délután volt nagy részvét mellett. A debreceni függetlenségi és 48-as partjában id. Kertész Mihály a párt alelnöke koszorút helyezett a ravatalra.

* **A király mint keresztapa.** Nyitáról írják: Fleischer Jakab becsületes, tisztességes kereskedő ember Jablonicán, egy nyitrai megyei községben. Néhány nap előtt nagy szerencsére érte Fleischer Jakabot: a felesége három egészséges gyermeknek adott életet. Mind a három fiú volt. Fleischer Jakab azt hitte, hogy ez istennek oly kegyes adománya, hogy bizonyára még a király is meg fogja becsülni. Alázatos istanciát írt tehát Bécsbe, amelyben arra kérte a felséges urat, vállalná el a keresztapaságot.

— Hiszen — indokolta a kérését — ugyanis Felsőged katonája lesz mind a három...

A kabinetiroda válaszolt Fleischer Jakabnak. Azt írta neki, hogy a király nem szokott ilyen tiszteletbeli megbízásokat elfogadni hanem keresztapaság helyett küld ötven koronát a három lurkónak. Magyarország legboldogabb embere mostan, persze Fleischer.

* **Mester és tanoncképző tanfolyam.** A kereskedelemügyi miniszter kiküldöttje tegnap délelőtt Kovács József polgármesterrel tárgyal, részletesen megbeszélve a leteleendő mester és tanoncképző tanfolyam ügyét. Eltanácsok csupán a város hozzájárulására szorítottak. A tárgyalásokat még nem fejezték be.

* **Ahol elégnék a könyvek.** Újvidékről jelentik, hogy a városnak jókora botránya van, mely a városi pénztárra nézve több mint százezer korona kárt jelent. Újvidék városa ugyanis két évvel ezelőtt bérbevette az államtól a hus- és borfogyasztási adókat, amiket aztán kiadott albérlésbe a Brankovics-Keppich Neucher-féle karánsebesi cégnek. A szerződést a város részéről Szalay Lajos polgármester és Balla Aladár főügyész, a mostani főispán, írták alá. A cég a bérösszeget felül köteles lett volna az évi bevétel 25 százalékát is befizetni a városi pénztárba, de nem tette s a legérdekesebb a dologban az, hogy erre csak most jöttek rá. Szender Gusztáv alezámvevő vette észre a hiányt, amiről jelentést tett a városi tanácsnak, a tanács pedig felszólította a céget, hogy tegyen eleget szerződéses kötelezettségének. A cég még csak válasza sem méltatta a felszólítást, mire a város részéről hármass bizottságot küldtek ki a cég könyveinek megvizsgálására. A bizottság, mikor a könyveket kérte, azt a választ kapta, hogy nem adhatják elő, mert elégték. Hogy mi történt tovább e dologban, arról egyelőre még semmi értesítést sem kaptunk, de kíváncsian várjuk a fejleményeket.

* **A kisebb papírpénz halála.** A jó ég tudja, hogy mi az oka annak, hogy a magyar ember rossz szemmel nézi és nem szívesen veszi az aranyvalutát. Kezdetben tett szert mindenkinek a csillogó arany husz- vagy tizkoronás fizető pénz. De már rövid időre a kibocsátás után kezdtek idegenkedni az anyagos arany pénzeiktől. Talán a gyakrabban előforduló arany-penzhamisítások az okai ennek a bizalmatlanságnak. Elég az hozzá, hogy a magyar ember inkább a legelrongyolódottabb papíros pénzt fogadja el

és tette ragály terjesztőként zsebébe, semmint arany valutát fogadott volna el. — A minden pénzek felett rendelkező osztrák magyar bank a pénzügyminiszterekkel folytatott tárgyalásain elhatározta, hogy kimosdja a halálítéletet a papíros-pénzekre. 1907. január elsejétől kezdve nem hoznak többé 10 és 20 koronás papírpénzt forgalomba. Még az emléket is el akarják törölni. Finánciális és közegészségi szempontból csakis arany „apró pénz”-t fognak a közönség kezébe adni. Erre a célra már ez év november elsejétől korlátozzák a papíros tiz- és huszkoronás forgalmát.

* **Koronás batyubál.** A Petőfi dalkör tagjai körében igen életrevaló eszme talált viszhangra. A jövő hónapban a Bika szálloda termeiben Koronás batyubált rendeznek, melyet válogatott műsor fog megelőzni utánna pedig tánc lesz. A kedélyesnek ígérkező mulatság napját és programját legközelebb fogja megállapítani a rendezőség, melyet lapunkban is közlendünk.

* **A Villand testvérek cirkusza.** Bizonyára érdekelni fogja a cirkuszt kedvelő közönséget, hogy a budapesti városligeti cirkusz két jeles bohócs, a budapesti közönség két kedvence, a Villand-testvérek elsőrangú cirkusztársulatot szerveztek, amellyel a jövő év nyarán bejárják Magyarországot nagyobb vidéki városait és pedig Miskolcot, Kassát, Debrecent, Nagyváradot, Kolozsvárt, Temesvárt, Aradot és Szegedet. A budapesti cirkusznál nagyobb aranyú társulat csupa elsőrangú művészből fog állani és a Villand testvérek is fognak játszani. Magyarország vidéki városai ezuttal tehát először kapnak előkelő színű cirkusztársulatot. A Villand testvérek cirkusza minden ízében magyar lesz.

* **Meggyilkolta az apját.** Goncza Illés 52 éves temes-remetei paraszt kegyetlenül bánt fiával, a 25 éves Goncza Józseffel, aki nejevel együtt az öregnél lakott. A hatalmas szál embert apja néha irgalmatlanul elverte és a veszekedés hevében nem egyszer fenyegette, hogy leszurja. Tegnap délelőtt körülbelül tíz óra tájban az öreg Goncza a kocsyából hazajött és amint már náluk divott, fiát, aki éppen az udvarban volt, szidalmazni kezdte. Majd öklözni kezdte fiát, aki erre elmenekült. Az öreg azonban lekapott hirtelen a kerítésről egy élesre fent kaszát és azzal rohant a fiú után, aki a konyhában keresett menedéket. A zajra kiszaladt az asszony is, akik csitogatni kezdték az öreget. Vérben forgó szemekkel rohant az öreg a konyhába és a kaszával nekisújtott a fiúnak, aki azonban elugrott az út felől. Ekkor kirántotta boeszkora mellől kését és most már két gyilkos szerszámmal támadt a fiúra, akit a sarokba szorított. A szerencsétlen menthetetlenül áldozata lett volna az öreg állati dühének, de az utolsó pillanatban, amikor az apja teljes erővel belé akarta dölni a kés, kirántotta azt a kezéből. Az elkeseredés és az önvédelem kényszere most öt tette támadóvá és a kés az öreg torzába szurta, aki a szurástól néhány pillanat múlva meghalt.

* **A perdita tragédiája.** Temesvárról táviratozzák lapunknak, hogy ott egyik éjjeli mulatóhelyen Kovacevics Dusan és Kovacevics Milan ittasan összeverekedtek egy Baki Anónia nevű leánnyal, kit az emeletről ledobtak. A leány nyomban meghalt.

* **Lopás.** Tar Juliánna Kossuth utca 25. sz. alatti lakosnő ma jelentette a rendőrségen, hogy a tegnapi nap folyamán egy ismeretlen tettes benatolt lakásába s onnan mintegy 8 korona értékű ruhaneműt ellopt. A rendőrség az eljárást megindította.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót,** mert a legjobb bajusznövesztő és ápolószert az összes bajuszpedró készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 25 filléért utánvétellel bármintve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x **A legjobb pörkölt kávé,** folyton frissen pergelve *Félegyházi Jánosnál* Piac-Miklós-utca sarkán.

x **Az Arany Bika kávéházban** minden este cigányzene.

Hadház haramiája.

Elfogott rabló.

(Saját tudósítónktól.)

— nov. 8.

Az utóbbi időben Hajduhadház lakosságát valóságos izgalomban és rettegésben tartotta egy cigány legény, ki gyors egymásutánban követte el a legvakmerőbb betöréseket és rablásokat anélkül, hogy a csendőrség nyomára akadott volna.

Lakatos Imre ez, kit kor illetve bűntársai Cipó melléknévvel tiszteltek meg.

Ez a jeles alak több vagyonos családhoz tört be éjnek idején, a minden alkalommal értékesebbnél értékesebb tárgyakkal tért vissza.

Igy betöréses lopást követelt Borsi Imre és Bartha Sándor földbirtokosoknál. El két helyen több mint ötezer korona értékű arany- és ezüstműt rabolt el. Azonkívül számtalan kisebb szabású betörés és lopás terheli a lelkét.

Betöréseiben páratlan vakmerőséggel járt el. Rendesen éjnek idején erősen fel-fegyverkezve, járt úgy annyira, hogy a megtámadottak alig védekezhettek, ha észrevették is a rablást.

A károsultak feljelentésére már régebben nyomoz az ottani csendőrség, de sohasem tudtak nyomára jönni. Tegnap végre kézrekerítették éppen amint szeretőjével egy cigány lánnyal egy kis városrégi viskóban tivornyáztak. A vakmerő gazember még ellenszegülni próbált, kést ragadott és a borgóztól erősen feldühödve a csendőrökre rontott, de azok idejekorán ártalmatlanná tették a dühöngőt.

Hatalmas, athlétaik termetű ez a cigány zsvány. Erősen megvasalva hozták be ma Debrecenbe, a szeretőjénél elkobzott bűnlelkekkel és lopott dolgokkal egyetemben.

A nyomozás különben tovább folyik, mert az hiszik, hogy még több bűntársa is van.

A vizsgálatot ma indította meg a vizsgálóbíró, mely a letartóztatott cigány legényt nyomban vizsgálati fogságba helyezte.

Óriási tűz B.-Bagoson.

Fél falu lángokban.

(Saját tudósítónktól.)

— nov. 8.

Riasztó hirt vettünk mely arról szól, hogy Hajdu Bagos községben az este óriási tűz keletkezett. A pusztító elem iszonyu romboló munkát végzett. Oltásról szó sem lehetett a dühöngő szélviharban.

Egymásután estek a tűz martalékaul a nagyobb részt náddal fedett házak, és késő éjjelre már oly nagy mérvet öltött, hogy a láthatárt messzire izzó veres fátollal borította be az óriási tűz borzalmas visszfénye.

A debreceni csendőrség arra járó járőrei adtak először hirt akik azt is jelentették, hogy minden valószínűség szerint Hosszupályi keleti része pár ház szintén lángokban áll.

A tűz állítólag gyújtogatásból keletkezett. A hír valódiságáról nem volt alkalmunk az éj folyamán meggyőződni.

Vakmerő betörés a Csapó-utcán.

Feltört hentes üzlet.

(Saját tudósítónktól.)

— nov. 7.

Vakmerő betörés történt mára virradóra a város legforgalmasabb helyén a Csapó-utcán. Keritéseken átmászva, egy erőteljesen világító gázlámpa és a sarkon álló (de legalább is ott állható) rendőr asszisztálása mellett hajtották végre a totesek ezt a rablást, mely körülményeit tekintve valóban ritkítja párját.

Böszörményi Pál hentesmester, kinek Burgondia sarkán a Csapó-utca 38 szám alatt van hentesüzlete, reggel üzletnyitáskor meglepetve tapasztalta, hogy az udvar felőli ajtó árva nyitva, és hogy a helyiségből szemmel láthatólag hiányoznak hentes árucikkek. Rosszat sejtve pénztárát vizsgálta meg, mely az utolsó fillérig szintén ki volt fosztva, sőt elveszett egy 30-40 korona értékű arany gyűrűje is, melyet a pénztár-fiókban tartogatott.

Rögtön jelentést tett a kellemetlen felfedezésről a rendőrségnek, mely megindította a nyomozást. Kiderült, hogy a rablók a ház Burgondia-utcai részén levő kerítésen hatoltak az üzlethelyiségbe, melynek az udvar felőli ajtaját feszítették fel, amiképpen nem járható csekély zajjal, mert az az ajtó vaspántokkal megerősítve, és két tolózárral voltak ellátva.

A totesek többen lehetnek, kik a már említett arany gyűrűn kívül 70-80 korona pénzt és rengeteg élelmiszert vittek magukkal. És miután alaposan összepaktolódtak, ugyanazon az uton távoztak.

Legérdekesebb adalokban az, hogy éppen a Rákóczy-utca sarkán, tehát az eset színhelyétől félföldben állandó rendőrséget van kirendelve és a sarkon pedig gázlámpa ég — eltekintve attól, hogy a Burgondia Rákóczy-Csapó-utca keresztezése egyik legtorgalmasabb része Debrecennek. Hogy ilyesmi a város kellő közepén megtörténhessen — szomorú fényt vet a közbiztonsági állapotainkra.

A rendőrség különben most már erőlyesen nyomoz — de mindezekig siker nélkül.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Péntek „Asszony” Szinmű. Ujd. (B.)

Szombat „Forgószél kisasszony” Énekes bohózat. Ujdonság. (C.)

A legközelebbi premier. Minden tekintetben érdekes lesz a legközelebbi premier, A „forgószél kisasszony” rendkívül mulató francia énekes bohózat, A darab maga a bonyodalmak tárháza, amennyiben annyi a cselakmány, hogy három darab is kitehne belőle. A közönség elajétól végig a legjobb hangulatban van. A bohózat alakjai mind kacagtató figurák, kik közül különösen sok galibát okoz Békés Gyula egy vén Csokoládé gyáros szerepében, méltó társa Főthly Frida, ki a címszerepben egyik legjobb szerepét játsza. Ardsi Ida, Szakácsné, Almásy Lola, Ternyei, Bérczi, Árkosy, Deésy, Bay, Rónai, szintén hálás szerepekhez jutottak. A „forgószél kisasszony” előadása alkalmával Bérczi egy kuplét énekel „Az én gyöngye oldalom” refrénnel, melynek zenéjét a színház házi zeneszerzője Deésy Alfréd írta.

TÁVIRATOK

A kizárt villamos sztrájkolók.

Budapest, nov. 8. A villamos sztrájkolók közül vissza nem fogadott alkalmazottak ötven tagu küldöttsége ma tisztelgett Batthyány Tivadar gróf vezetésével Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél, kérve közbenjárását, hogy a társaság mintegy 700 kizárt alkalmazottját visszafogadja. Kossuth kijelentette, hogy — bár nem tudja lesz-e eredménye — de szívesen közbenjár.

Ferencz Ferdinánd trónörökös új magyar tanítója.

Bécs, november 8. Ferencz Ferdinánd trónörökös eddigi magyar tanítójának Lanyi Józsefnek nagyváradi kanonokká történt kinevezése folytán helyére Borsiczky Oszkár győri tanítóképző tanárt hívták meg, ki ma mutatkozott be a trónörökösnek és családjának.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, november 8.

Buzakinál mérsékelt vételkedv csekély nyugodt irányzat mellett 15000 méter-mázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek közül rozs forgalom nélkül, zab és árpa változatlan, régi tengeri nyugodt, új tengeri lanyha.

Idő: szép.	
Buza áprilisra	14.80—82.
Rosz áprilisra	15.10—42.
Zab áprilisra	13.10—12.
Tengeri 1907 májusra	14.26—28.
Repece augusztusra	10.26—28.
Rosz októberre	26.30—50.
Zab októberre	—
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	—
Buza októberre	—

Városi Színház.

Bérlet 35. szám (B) Bérlet 35. szám (B)
Debrecen, pénteken, 1906. november 9-én:

AZ ASSZONY.

Szinmű 4 felvonásban. Írta Porzsolt Kálmán.

SZEMÉLYEK:

Petheő Lóránd, orsz. képvis. — Szakács A.
Jolán, neje — — — — — Lukács J.
Etel, Lóránd huga — — — — — Szabó Irma.
Gyöngyösi Béla kapitány — — — — — Deésy Alfréd
Tabajdy A. ügyvéd, orsz. képvis. — Ternyei L.
Bakó Béni orsz. képvis. — — — — — Bérczi Ernő.
Fifi, színésznő — — — — — Almási Lola.

Szerkesztői-posta.

Munkás. Kérésére jegyezzük meg, hogy Gáspár Imre ur a „Hazánk”-tól az „Új hírek” szerkesztésére bivatott meg s a nevezett lap a legmelegebb hangú cikket írta távozásakor.

X. Y. Ne a huzták ki.

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régi bizonyított háziaszer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényei, csúznál és meghüleséknél, bedörzsölés keppen használva. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan áruveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—.80, K.1.40 és K.2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Térök József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.

Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Legjobb szabásu

glace, svéd és szárvasbőr

keztük

Schön Sándor

keztük kész és orvosi műszertárban

DEBRECEN,

Piac u. 12. (Stenczinger-ház.)

Hirdetmény

Néhai Nedolay Mihály hagyatékában levő 6 lőerejtű, jókarban levő esőplőgépgarnitúra, 2 szép ház, az egyik gazdasági épületekkel ellátva, 10 hold szántóföld, gazdasági eszközök, ingóságok, szabadkézből eladatnak.

Megtekinthetők Püspökladányon, feltételek ugyanott Nedolay Erzsébetnél, mint a kiskorúak törvényes gyámjánál megtekinthetők.

Szülő

oltványok.

Valamint az elmúlt években is a

Küküllőmenti

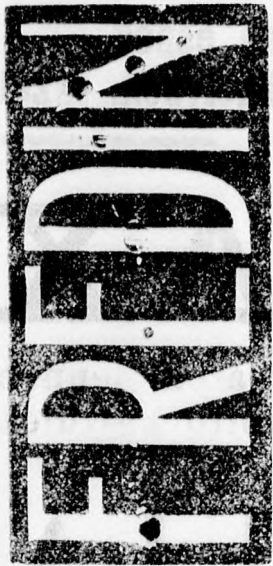
első szülőoltványi telep

tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes 21

Nagyküküllő megye — volt az egyedüli az egész országban mely ve önének minden tekintetben kifogástalan minőségű — egészszégyes-fajazonos és teljesen fajtiszta szülőoltványokat szállított, úgy a jövőben is egyedül a fenti szülőoltványon kaphatók a legjobb minőségű, a legkülönbözőbb fajta és alanyu bor csemege bor és különleges csemege szülőoltványok, melyek elültetése által a szülőoltványok barmulatos eredményeket érnek el.

Kivánatra képes árjegyzék — számos elismerő levelet — ingyen és bérmentve.

Csak
Selle és Kary

legjobb
tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.
Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Boxcall, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábelikre.

Bécs, XIII.

Öreg és ifjú férfiaknak

ajánlatuk az újabb és bővített kiadásban megjelenő mű: Dr. Müller egészségügyi tanácsosnak a megzavart ideg- és szexuális rendszer elől és annak gyökeres gyógyításáról írott könyve nulság céljából. Szabad küldés borítékban 1 kor 20 fill, értékű bélyeg ellenében.

Curt Röber, Braunschweig.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák.

székszorulás

egübb betegségek forrása ellen. Cukrozott külső végett még gyermekek is szívesen veszik. 10, 5 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tegeres mely dobozt. tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tegeres bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük hátróztatottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerára Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Odön. Füleki Pál, Mihalovics J., Murakózy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Hirdetések FELVÉTELEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN, Csapó-utca 9 szám. — Telefon szám 275

TÖRÖK szerencséje ÖRÖK

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 27 millió koronánál több nyere-ményt fizettünk ki nagyraecült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat a 600.000 koronás főnyereményt,

a legnagyobb 400.000 koronás főnyereményt,

továbbá 5 á 100.000, 3 á 90.000, 3 á 80.000, 3 á 70.000, 4 á 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 19-ik magyar osztálysorsjátékban

125.000 sorsjegyre 62.500 pénznyeremény jut

és összesen 16 millió 457.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Legnagyobb nyeremény esetleg 1.000.000 korona,

továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 á 200.000, 2. á 100.000, 2 á 90.000, 2 á 80.000, 2 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 3 á 40.000, 3 á 30.000, 6 á 25.000, 9 á 20.000, 13 á 15.000, 44 á 10.000 korona és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt. —.75, vagy K 1.50; ¹/₄ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy 3 korona
¹/₂ „ „ „ 3.—, „ „ 6.—; ¹/₁ „ „ „ 6.— „ 12 „

A sorsjegyeket ufánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyre kérünk azonnal, de legkésőbb

1. november hó 22-ig

hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igazkeresettek és gyorsan elfogynak.

Török A. és Tsa

Sürgőycim:
Törökék, Budapest.

Bankház R.-T. BUDAPESTEN.

Sürgőycim:
Törökék, Budapest

H a z á n k l e g n a g y o b b o s z t á l y s o r s j á t é k - ü z l e t e .

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Szervita-tér 3a.

I. fiók: Váci-körut 4a.

II. fiók: Teréz körut 46a.

III. fiók: Múzeum körut 11a.

Magyar államvasutak menetrendje.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csák-Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csák-Szatmár teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	17
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	22
Szerencs — S.-A.-Ujhely-Kassa f.	d. u.	4	25
m. á. vasúttól	reggel	5	35
vásártérrel —	reggel	5	44
m. á. vasúttól	d. e.	8	09
vásártérrel —	d. e.	8	16
E.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz. Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	34
m. á. vasúttól	d. u.	4	47
vásártérrel —	d. u.	4	—
m. á. vasúttól	este	7	07
vásártérrel —	este	7	—
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérrel —	reggel	4	56
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Köcs—Polgár felé vásártérrel	d. u.	5	16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Szestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 48 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor ér. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor ér. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor ér. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor ér. sz. v.	d. u.	7	—
(P.-Lászlóig gy. v. átállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8	29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	8	29
Budapest — Nagyvárad felől —	reggel	7	46
Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár — M.-Sziget felől —	d. u.	4	12
Szatmár — M.-Sziget felől —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	6	40
Kassa — Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	d. e.	11	31
vásártérre —	reggel	7	38
mávasúthoz	d. e.	7	40
vásártérre —	este	6	22
mávasúthoz	este	6	28
vásártérre —	d. u.	8	29
mávasúthoz	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Köcs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	12

MINIMAX.

legtöbb üzenetek a nyári idényben esnek. — Ha minden háznál, üzlethelyiségben, műhelyben, szállodákban csak egy

MINIMAX

tűzoltó készülék volna, nagy tűzkárok lennének eikerülhetők — **Minimax** szab. tűzoltó készülékek egyedüli raktára

TOTH GYULA

vaskereskedő, DEBRECEN, Városháza.

MINIMAX.

— Élővirág, csokrok és koszorúk a legbiztosabb árak. —

Az őszi idény beálltával ajánlom dusan felszerelt élővirág üzletemet.

Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét kora tavaszi nyitásra legválogatottabb fajú friss:

Jácint, Tulipán és más virág hagymáimat.

Allandóan nagy választékot tartok erőteljes **Palmák**-ból és mindennemű **disz növényekből**.

Szíves megtekintésre ajánlom kertészeti telepemet, ahol is mindenkor készséggel állok rendelkezésre.

Levágott és cserepes virágokból szintén nagyválasztékot tartok, melyekből **menyaszonyi, disz és melleszokrokat**, valamint **sirkoszorukat** megrendelésre a legfinomabb ízlés szerint készítek.

Helybeli, vagy vidéki megrendelések eszközölhetők a **Kossuth utcai** (Városház épület) üzletben, vagy kertészeti telepemen **Ferenc József ut 6. a.** Margit fürdővel szemben.

Kiváló tisztelettel

Paczelt János

kereskedelmi és mű-kertész.

Legfinomabb ízű és pontos kiszolgálás.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőnyösebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.